

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/69/2022
Identifikačné číslo spisu:	4220203778
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4220203778.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M. V., bývajúceho v U., zastúpeného Centrom právnej pomoci, Kancelária Komárno, so sídlom v Komárne, Župná 14, IČO: 30 798 841, proti žalovanému Z. G., bývajúcemu v X., o nejasnom podaní, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 10C/29/2020, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 26. novembra 2020 sp. zn. 9Co/142/2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 28. októbra 2020 č. k. 10C/29/2020-7 odmietol podanie žalobcu, doručené Okresnému súdu Komárno 21. augusta 2020.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 129 ods. 3 CSP. Uviedol, že žalobca podal na Okresný súd Komárno 21. augusta 2020 podanie, ktoré nespĺňalo náležitosti žaloby podľa § 132 CSP. Súd ho preto vyzval uznesením z 13. októbra 2020 č. k. 10C/29/2020-3, aby nedostatky podania odstránil (presne sformuloval petít žaloby tak, aby z neho bolo výslovne zrejmé a jasné, čoho sa podaním domáha; aby výrok bol určitý a vykonateľný). V uznesení súd určil lehotu 15 dní na odstránenie týchto vád a zároveň poučil žalobcu o tom, že ak v súdom stanovenej lehote nebude podanie doplnené v zmysle požiadaviek súdu, podanie odmietne. Žalobcovi bolo uznesenie súdu doručené do vlastných rúk 20. októbra 2020. Dňa 27. októbra 2020 žalobca doručil súdu doplnenie, resp. upresnenie žaloby. Súd po preskúmaní predmetného podania dospel k záveru, že žalobca vady podania z 09. augusta 2020 v zmysle požiadaviek súdu neodstránil, podanie neobsahuje určitý a vykonateľný žalobný návrh. Vzhľadom na to, že žalobca, napriek výzve súdu, vady podania neodstránil a pre uvedené nedostatky nemožno v konaní pokračovať, súd podanie žalobcu doručené súdu 21. augusta 2020 odmietol.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 26. novembra 2020 sp. zn. 9Co/142/2020 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Uviedol, že pokiaľ súd prvej inštancie podanie žalobcu v súlade s ustanovením § 129 ods. 3 CSP odmietol, postupoval správne a odvolací súd sa s takýmto postupom súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožnil, keď podanie žalobcu obsahuje také závažné nedostatky podania, pre ktoré nemožno v konaní pokračovať. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) ním spísané a podpísané dovolanie; pri jeho podaní nebol zastúpený advokátom a ani nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

Podľa § 429 ods. 1, 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

5. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

5.1. Citované ustanovenie predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade úplnej absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

6. V danom prípade odvolací súd v zmysle § 393 ods. 1 CSP v napadnutom rozhodnutí (č. l. 15 a nasl. spisu) strany poučil o povinnom zastúpení dovolateľa advokátom v zmysle § 429 ods. 1 CSP. Napriek tomu bolo zistené, že dovolateľ nemá právnické vzdelanie, nevykazuje znaky dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP a podal dovolanie, ktoré nespísal a nepodpísal advokát.

6.1. Súd prvej inštancie výzvou z 10. augusta 2021 poučil dovolateľa v zmysle zák. č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov o práve na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom, alebo zamestnancom Centra právnej pomoci a o práve požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 1 cit. zákona. Zároveň súd prvej inštancie vyzval dovolateľa, aby v lehote 30 dní od doručenia tejto výzvy oznámil súdu, či požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci (zastupovanie advokátom v dovolacom konaní). Výzva bola doručená dovolateľovi 13. augusta 2021. Uznesením zo 16. novembra 2021, č. k. 10C/29/2020-42 súd prvej inštancie vyzval žalobcu podľa § 436 ods. 1 CSP, aby v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia odstránil nedostatky podaného dovolania doručeného súdu 31. decembra 2020 a predložil súdu splnomocnenie oprávňujúce advokáta na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, alebo doklad ktorým preukáže, že sám má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Uznesenie bolo žalobcovi doručené 29. novembra 2021. Podaním z 29. novembra 2021 oznámil žalobca zaslanie dokladov o jeho zastupovaní a v prílohe zaslal Dohodu o poskytovaní právnej pomoci uzavretú 19. júla 2021 v zmysle § 12 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z. z. medzi ním ako osobou oprávnenou a Centrom právnej pomoci v Komárne. Centrum právnej pomoci v Komárne zaslalo 15. augusta 2022 najvyššiemu

súdu vyššie spomínanú Dohodu o poskytovaní právnej pomoci z 19. júla 2021 a Plnomocenstvo vystavené dovolateľom ako splnomocniteľom, ktorým splnomocnil Centrum právnej pomoci, Kancelária Komárno ako splnomocnenca, na svoje zastupovanie v právnej veci dovolania voči rozhodnutiu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2Cdo/31/2021.

7. Podľa uznesenia najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4 Cdo 190/2019, publikovaného pod R 39/2020 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom.

8. Obdobný právny názor na vec zaujal tiež najvyšší súd v rozhodnutiach sp. zn. 4 Cdo 190/2019, 4 Cdo 10/2018, 4 Cdo 160/2017. Tento záver bol vyhodnotený ako ústavne konformný a udržateľný aj Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľovi, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelým patrí právo“, predložil v zákonom stanovenej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti.

9. Napriek náležitému poučeniu dovolateľa odvolacím súdom (č. l. 15 spisu), ako aj následne súdom prvej inštancie (č. l. 39, 42 spisu), je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľ nepreukázal zodpovedajúce právnické vzdelanie oprávňujúce ho na spísanie dovolania (§ 429 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 468 CSP) a rovnako podmienka povinného právneho zastúpenia dovolateľa advokátom nebola splnená úplne, počas celého dovolacieho konania, keď najvyššiemu súdu síce bolo predložené plnomocenstvo na zastupovanie žalobcu v tomto dovolacom konaní, ale až od 19. júla 2021, avšak dovolanie žalobcu z 28. decembra 2020 bolo spísané a podpísané samotným dovolateľom (bez potrebného právnického vzdelania v zmysle § 468 CSP) a táto podmienka nebola odstránená do konca lehoty na podanie dovolania, t. j. do 14. februára 2021.

10. Podľa § 447 písm. e/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

11. Vzhľadom na uvedené, keďže v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 veta druhá CSP a nejde pritom o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e/ CSP pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Následkom nesplnenia tejto osobitnej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

12. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.